

Beleidsplan 2021-2025

Foto: PR

Inhoudsopgave

Algemeen	3
Missie, visie en historie	
Strategische doelen	5
Doelstellingen	
Collectie en collectiewaarde	6
Meer en tevreden bezoekers	7
(Ver)Binden en boeien van vrijwilligers	8
Tuinen van Boskoop	9
Informatiebeleidsplan en Algemeen/overig	10
Collectie	11
Publiek	13
Bedrijfsvoering	17
Samenvatting	19
Bijlage: Evaluatie Beleidsplan 2016-2020	20

Algemeen

Dit is het beleidsplan van het Boomkwekerijmuseum voor de periode 2021-2025. Het volgt het beleidsplan 2016-2020 op. Met dit nieuwe beleidsplan beoogt het museum vast te leggen wat het beleid van de organisatie is voor de komende jaren, welke doelen en doelstellingen er zijn en op welke wijze hieraan wordt gewerkt.

Missie

Het Boomkwekerijmuseum wil met zijn gebouwen, collectie, historische kwekerij en zijn vrijwilligers een representatief beeld verschaffen van de geschiedenis en ontwikkeling van de boomkwekerij in het Groene Hart en in het bijzonder in de regio Boskoop, vanaf de vijftiende eeuw tot heden, met aandacht voor de toekomst en voor andere boomkwekerijcentra in Nederland.

Dit gebeurt onder de noemer: *'Boomkwekerij, gisteren, vandaag en morgen'*

Visie

Centraal in de visie van het museum staat dat de historie en ontwikkeling van de boomkwekerij in de regio Boskoop uniek zijn en 'levend' gehouden moeten worden voor de huidige en toekomstige generaties.

Basis voor de functie als museum voor de Boomkwekerij is de **Collectie**, waarmee beoogd wordt een representatief beeld te schetsen van de geschiedenis en ontwikkeling van de boomkwekerij in Nederland in het algemeen en die in de regio Boskoop in het bijzonder. Het museum rekent het dan ook tot zijn kerntaak om voorwerpen op boomteeltgebied te verzamelen, bewaren, beheren en presenteren. Deze voorwerpen vormen samen de **Collectiewaarde** van het museum.

Naast deze Collectie en Collectiewaarde kent het museum een **Verbindende waarde**, voor bewoners van Boskoop en omgeving en met name voor de vele vrijwilligers van het Boomkwekerijmuseum. Het museum draait volledig op vrijwilligers, die door hun inzet en samenwerking invulling geven aan de missie van het museum.

Onderdeel van de visie van het museum is ook het **financieel verantwoord** omgaan met erfgoed dat in beheer is en met de organisatie van het museum zelf. Dit houdt in dat de ontwikkelingen in en rond het museum nauwgezet worden gevolgd en dat beslissingen die financiële gevolgen (kunnen) hebben de continuïteit van het museum niet in gevaar mogen brengen.

Historie

Het Boomkwekerijmuseum is een klein, gespecialiseerd museum. Het richt zich volledig en uitsluitend op de historie en ontwikkeling van de boomkwekerij in Nederland en met name in de regio Boskoop. Het museum is opgericht in 1974 en in 2004 ingeschreven in het Nederlands Museumregister als erkend museum. Het museum bestaat uit een binnen- en een buitendeel. Het binnendeel omvat vier elementen: de permanente tentoonstelling, tijdelijke tentoonstellingen, de bibliotheek en de historische boomkwekerswoning. Het buitendeel bestaat uit de historische kwekerij, loopbrug, loods en schuur/afdak, speelhuys en houtakker. In deze delen samen wordt de geschiedenis van de boomkwekerij in de regio Boskoop verbeeld. Het totale ensemble, gevormd door binnen- en buitendeel, is gemeentelijk erfgoed.

Het Boomkwekerijmuseum is gevestigd aan het Reijerskoop te Boskoop. Het gebied rond het museum maakt deel uit van het sierteeltgebied regio Boskoop. Dit deelgebied van het sierteeltgebied is in de loop der jaren van karakter veranderd, van vrijwel uitsluitend bestemming boomkwekerij naar een meer gemengde bestemming, met andere bedrijvigheid en vooral bewoning. Hierdoor is het deelgebied niet meer toekomstbestendig als sierteeltgebied voor intensieve, moderne boomkwekerij. Door de gemeente Alphen aan den Rijn en het in de Stichting Belangenbehartiging Greenport Boskoop georganiseerde bedrijfsleven is het gebied Reijerskoop daarom aangewezen als

Transformatiegebied. Dit laatste houdt in dat het gebied niet langer is bestemd voor intensieve, grootschalige en moderne boomkwekerij, maar dat het wordt getransformeerd naar aan de boomkwekerij gerelateerde andere bestemmingen. De gekozen herbestemming is recreatie en toerisme, gelieerd aan de boomkwekerij. Hiertoe is een project gestart dat deze transformatie beoogt vorm te geven. Het Boomkwekerijmuseum participeert in dit project, *Tuinen van Boskoop*.

Strategische doelen

Het meest essentiële doel is en blijft het verrijken en beheren van de **Collectie en Collectiewaarde** van het museum. De collectie vormt de basis voor de museale functie van het museum en neemt in omvang en betekenis toe.

Het uiteindelijke doel van het Boomkwekerijmuseum is het ontvangen van bezoekers. Mensen die nieuwsgierig zijn naar de historie en ontwikkeling van de boomkwekerij en daarom het museum bezoeken. **Meer en vooral tevreden bezoekers** is dan ook waar het museum in de komende beleidsperiode voor gaat. Speciale aandacht in deze beleidsperiode gaat uit naar de toegankelijkheid van het museum voor een breed publiek. Door het verbinden van geïnteresseerden, lokaal en (inter)nationaal, wordt invulling gegeven aan de beoogde verbindende waarde van het museum.

Derde strategische doel is het blijven (ver)**binden en boeien van onze vrijwilligers**. Zij zijn van onschatbare waarde voor het Boomkwekerijmuseum. Het museum biedt aan de vrijwilligers een plek om samen te komen en samen te werken. Hun kennis, kunde, inzet en inbreng houdt het museum draaiend en laat het museum groeien en bloeien.

Specifiek strategisch doel voor deze beleidsperiode is het borgen van de belangen van het museum in de hiervoor geschetste **Transformatie van het gebied Reijerskoop in het project Tuinen van Boskoop**. Dit project biedt kansen voor het museum om wensen te verzilveren, bijvoorbeeld door vergroting van het bezoekersaantal en het meer ruimte bieden voor aan de museumfunctie verbonden voorlichting en workshops en door het realiseren van extra tentoonstellingsruimte en een centraal en kwalitatief goed depot voor de collectie. Het project kent ook bedreigingen, zoals het afromen van de horecafunctie van het museum en het weglukken van bezoekers naar andere bestemmingen in het te ontwikkelen gebied.

Vanwege het belang voor het goed functioneren van het museum wordt als vijfde strategische doel voor de komende beleidsperiode benoemd het (doen) opstellen en invoeren van een **Informatiebeleidsplan**. Digitalisering en ICT zijn steeds meer onderdeel van alle diensten en activiteiten die in en door het museum worden uitgevoerd. Zij maken ook nieuwe diensten en activiteiten mogelijk. Dit vereist specifieke kennis, aandacht en actie samengebracht in een informatiebeleidsplan.

Doelstellingen

De hiervoor genoemde strategische doelen worden voor de periode 2021-2025 vertaald naar de volgende concrete doelstellingen en resultaten. Het gaat hier niet om acties/activiteiten die al gebeuren en/of standaard zijn, maar om acties/activiteiten die anders, beter of nieuw zijn.

Collectie en collectiewaarde	
Strategische doelen en doelstellingen	Beoogde resultaten
1. Het samenbrengen van de opslag van de collectie, die nu is verspreid over meer depots, in één kwalitatief goed depot	Eén centraal depot, dat is toegerust voor opslag/bewaring van collectiestukken, in de directe nabijheid van het museum
2. Het creëren van meer ruimte voor: <ol style="list-style-type: none"> a. Het tentoonstellen van in depot zijnde collectieonderdelen; b. Het organiseren en faciliteren van workshops en cursussen, door en vanuit het museum 	Een voor meervoudig gebruik geschikte ruimte in de directe nabijheid van het museum
3. De bibliotheek fysiek én digitaal toegankelijk maken voor publiek	Toegang voor bezoekers tot de historische bibliotheek; digitalisering en ontsluiting van de boekencollectie
4. Onderzoek naar de historie van de boomkwekerij	Afgerond onderzoek, dat kan dienen als verrijking van de collectie-informatie en als inspiratie- en kennisbron voor tentoonstellingen, bezoekers en studiedoeleinden

Meer en tevreden bezoekers	
Strategische doelen en doelstellingen	Beoogde resultaten
1. Periodieke meting bezoekerstevredenheid	Een gestructureerde opzet en aanpak van het meten van bezoekerstevredenheid
2. Nieuwe presentatievormen en -technieken	Op basis van een verkenning zijn nieuwe (digitale) technieken voor het presenteren van de collectie ingevoerd
3. Versterking aantrekkingskracht voor jeugd	Enkele speciaal op jongeren gerichte elementen in het museum en in de omgeving; een voor jongeren aansprekend educatief programma, in samenwerking met lokale/regionale onderwijsinstellingen (basisscholen, Wellant)
4. Het vergroten van de toegankelijkheid van het museum voor mensen met een beperking	Een zelfscan toegankelijkheid is uitgevoerd en de daaruit gebleken verbeterpunten zijn doorgevoerd
5. Vergroting aantrekkelijkheid en omzet museumwinkel	De museumwinkel draagt bij aan het resultaat door een aantrekkelijk, gevarieerd en aan de boomkwekerij verbonden aanbod artikelen
6. Reserve tijdelijke tentoonstelling	Een concept voor een tijdelijke tentoonstelling, dat in bijzondere omstandigheden snel en eenvoudig kan worden ingezet, ligt 'op de plank'

(Ver)Binden en boeien van vrijwilligers	
Strategische doelen en doelstellingen	Beoogde resultaten
<ol style="list-style-type: none"> 1. Actualiseren/vernieuwen beleidsplan vrijwilligers 2. Jaarlijks leer/werkbezoek voor de vrijwilligers aan andere musea 	<p>Een (beleids)plan vrijwilligers waarin invulling wordt gegeven aan de cruciale betekenis van vrijwilligers voor het museum, met specifieke aandacht voor het behoud en de overdracht van kennis</p> <p>Per jaar minstens één leer/werkbezoek</p>

Tuinen van Boskoop	
Strategische doelen en doelstellingen	Beoogde resultaten
1. Het verbinden van het museum met de directe omgeving, in het bijzonder het gebied Reijerskoop en Tuinpad Rijnveld	Verbindingen in de vorm van: <ul style="list-style-type: none"> - Een brug van het museum (de historische tuin) naar het omliggende gebied; - Wandelpaden vanaf het museum naar/door het gebied Reijerskoop - Een permanent wandelpad vanaf het museum, via het gebied Reijerskoop en kwekerijen, naar het Tuinpad Rijnveld
2. Het verbinden van het museum met de ruimere omgeving	Aansluiting van het museum op de toeristische fietsroutes in regio Boskoop, Alphen aan den Rijn, Groene Hart; en aansluiting op de toeristische speerpunten van Alphen aan den Rijn
3. Parkeervoorzieningen versterken: <ul style="list-style-type: none"> a. Voor vrijwilligers b. Voor bussen en auto's bezoekers c. Voor omwonenden 	Een parkeervoorziening in de directe nabijheid van het museum, voor de vrijwilligers die dienst hebben in het museum Een parkeervoorziening in de nabijheid van het museum voor bussen en bezoekers Het door gemeente/projectorganisatie realiseren van extra parkeervoorziening(en) in het gebied Reijerskoop voor de omwonenden (en bezoekers van het gebied) om de algemene parkeerdruk tegen te gaan
4. Versterking van de horeca(functie)	Enkele horecavoorzieningen in en rond het museum, met een gevarieerd aanbod
5. Vergroting (binnen)ruimte	Door het in gebruik nemen van de loods achter het museum is er ruimte gecreëerd voor het centraliseren en optimaliseren van de depotfunctie, het organiseren van workshops en cursussen, het (kunnen) tentoonstellen van grotere collectie-onderdelen

Informatiebeleidsplan Algemeen/overig	
Strategische doelen en doelstellingen	Beoogde resultaten
<p>1. Het (doen) opstellen van een informatiebeleidsplan, met daarin opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Digitalisering van het foto archief b. Op beeld vastleggen tijdelijke tentoonstellingen c. Digitalisering boekencollectie d. Digitale presentatietechnieken 	<p>Een plan voor de inzet van ICT en digitalisering in de werkprocessen en museale activiteiten van het museum</p> <p>Een gedigitaliseerd en gemakkelijk toegankelijk fotoarchief</p> <p>Alle tijdelijke tentoonstellingen zijn/worden op beeld vastgelegd</p> <p>De boekencollectie is digitaal ontsloten, zowel voor intern als extern gebruik</p> <p>Nieuwe, moderne presentatietechnieken zijn verkend en ingevoerd</p>
<p>Actuele protocollen/beleidsplannen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezoekvoorwaarden • Risico/veiligheid • Vrijwilligers • Collectie en beheer • Public Relations • Onderhoud gebouwen en systemen • Werving en tegenprestatie vrienden en sponsors 	<p>Geactualiseerde protocollen en plannen, als basis voor het te voeren beleid</p>

Collectie

Het Boomkwekerijmuseum hanteert voor de opbouw en het beheer van de collectie een Collectieplan. Dit plan beschrijft de vorming en afstoting van de collectie. Het plan dateert van 2015 en zal in deze nieuwe planperiode worden herijkt aan de verander(en)de omstandigheden en vereisten.

Collectiebeschrijving

Kerncollectie, collectiehistorie en deelcollecties

De totale collectie van het Boomkwekerijmuseum omvat meer dan 4.000 voorwerpen en groeit nog steeds. De belangrijkste onderdelen van deze collectie zijn:

- De collectie boeken en geschriften, die in de bibliotheek van het museum zijn opgenomen
- De gewassen in de historische tuin van het museum
- De historische boomkwekerswoning, inclusief inrichting
- De objecten gelieerd aan (de historie van) de boomkwekerij.

Herkomst en eigendom collectie

Het Boomkwekerijmuseum richt zich uitsluitend op de (geschiedenis van de) boomkwekerij. Het is op dit terrein het enige, erkende, museum in Nederland en vervult daarmee een nationale taak. Deze taak omvat het aanleggen, verrijken en beheren van de museumcollectie. De collectie is opgebouwd uit voornamelijk particuliere schenkingen en is vrijwel volledig eigendom van het museum.

Collectieregistratie, documentatie en onderzoek

De registratie van de collectie boeken en geschriften vindt doorlopend plaats. Ontvangen boeken en geschriften worden wekelijks beoordeeld, geregistreerd en toegevoegd aan de bibliotheek. Voor de beleidsperiode 2021-2025 staat op de agenda om de collectie voortdurend te verrijken met nieuwe aanwinsten en dubbele exemplaren conform de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO) af te stoten teneinde de omvang van de collectie in de hand te houden. Verder is er de wens om de boekencollectie digitaal toegankelijk te maken.

Vrijwel wekelijks worden nieuwe objecten ontvangen. Deze worden steeds nauwgezet gewogen op basis van selectiecriteria, schoongemaakt, geconserveerd en geregistreerd.

In 2019 is de historische boomkwekerswoning volledig gerestaureerd en heringericht. Gestreefd is naar een inrichting in de sfeer van rond 1910. Hiervoor is diepgaand onderzoek gedaan naar de sociale en economische omstandigheden van de fictieve bewoners anno 1910. Bij dit onderzoek zijn zowel externe deskundigen als vrijwilligers van het museum betrokken geweest. Objecten die niet in tijd of het milieu pasten zijn verwijderd, dan wel vervangen door meer passende objecten. Er is een beschrijving gemaakt van de gerestaureerde en heringerichte boomkwekerswoning.

Onderzoek vindt plaats in het kader van de tijdelijke tentoonstellingen en de permanente tentoonstelling. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bibliotheek

van het museum, de kennis bij de vrijwilligers en van gesprekken met deskundigen. Naast dit onderzoek ten behoeve van de tentoonstellingen vindt structureel onderzoek plaats naar de (orale) geschiedenis van Boskoop, die nauw is verweven met de historie van de boomkwekerij. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een interviewgroep, die is samengesteld uit vrijwilligers namens het museum en de Historische Vereniging Boskoop (HVB). Dit onderzoek gebeurt aan de hand van interviews met (ex) inwoners van Boskoop. Deze interviews worden vastgelegd en soms bewerkt tot een artikel in het HVB-tijdschrift Paktijd.

Behoud en beheer

De huidige opslag van objecten in depots is niet optimaal, omdat deze in meerdere opslagruimten verspreid liggen. Deze ruimten zijn niet altijd (volledig) geschikt voor een verantwoorde opslag van objecten. In deze planperiode wil het museum komen tot centralisatie en verbetering van de opslag van de museumcollectie. Het realiseren van een centraal depot voor de collectie maakt deel uit van het project Transformatie Reijerskoop, het gebiedsdeel waarin het museum is gevestigd.

Collectievorming verwerven, selecteren en afstoten

Verantwoordelijk voor het verwerven en afstoten van museale objecten is de collectiebeheerder. De werkgroep *Collectievorming en afstoting* heeft tot taak het verantwoord verwerven van nieuwe en het afstoten van overtollige objecten. De werkgroep hanteert hiervoor een aantal selectiecriteria, welke zijn vastgelegd in het Collectieplan en volgt hierin de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO). Door de werkgroep Collectievorming en afstoting geaccepteerde objecten worden geregistreerd door de werkgroep *Registratie*.

Het geheel van collectievorming, afstoting, registratie en behoud/beheer zal opnieuw worden beschreven in deze planperiode. Aansluitend zullen eventuele protocollen worden opgesteld/herijkt en indien nodig cursussen worden georganiseerd.

Publiek

Algemeen

In grote lijnen is het bezoek aan het Boomkwekerijmuseum in te delen in bezoekers die kennis willen nemen van de historie van de boomkwekerij in het algemeen en bezoekers die specifiek komen voor een tijdelijke tentoonstelling. Daarnaast komen er steeds meer bezoekers die het museum aandoen als onderdeel van een dagje uit of (dag)arrangement.

Samenstelling en omvang van publiek

Jaarlijks ontvangt het Boomkwekerijmuseum ongeveer 5.000 bezoekers. De exacte aantallen variëren per jaar tussen ruim 4.000 en ruim 6.000. De trend is licht afnemend. Het grootste deel van de bezoekers zijn de over het algemeen wat oudere inwoners van Boskoop en omgeving, en volwassenen met een relatie met Boskoop dan wel met interesse in groen, planten en bomen. Jongeren, met name scholieren, maken ook deel uit van de bezoekers aan het museum. Deze groep is bescheiden van omvang en komt doorgaans in groepsverband naar het museum. Voor hen is een educatief programma opgesteld.

De ambitie is om de licht afnemende trend van bezoekers om te buigen in een stijging in de komende jaren tot 7.500 of meer bezoekers. Hierbij wordt vooral ingezet op meer bezoeken door 'groenliefhebbers' en jongeren. Bij de invulling van deze ambitie wordt nauw aangesloten bij de ontwikkeling en uitvoering van het project Transformatie Reijerskoop.

Toegankelijkheid voor publiek

In Nederland zijn er inmiddels 3,5 miljoen mensen met een beperking. Dit zijn beperkingen van uiteenlopende aard: fysiek, geestelijk, sociaal. Deze groep is groot en groeiende. Reden voor het museum om hieraan aandacht te besteden. Door het uitvoeren van een Zelfscan Toegankelijkheid, aangeboden door de Museumvereniging, leert het museum wat mogelijke tekortkomingen, oplossingen en verbeterpunten zijn. Door hier systematisch aan te werken moet het lukken om in deze beleidsperiode het Boomkwekerijmuseum ook voor mensen met een beperking goed toegankelijk te maken.

Publieksactiviteiten

Presentatie van de collectie

De collectie van het museum wordt gepresenteerd in de vorm van een permanente tentoonstelling, tijdelijke tentoonstellingen, een historische tuin en een historische boomkwekerswoning. Het voornemen is om in de planperiode bezoekers ook toegang te geven tot de bibliotheek. Deze is nu vooral in gebruik voor de ontvangst en registratie van publicaties en is, op aanvraag, toegankelijk voor onderzoek door derden. Digitalisering van de bibliotheekcollectie moet de toegankelijkheid hiervan voor onder meer het publiek, vergroten.

Het gebruik van nieuwe, veelal digitale, presentatievormen wordt in de planperiode verkend en indien passend (qua vorm en budget) doorgevoerd. Ook

is er het voornemen om tijdelijke tentoonstellingen op beeld op te nemen, zodat deze elders en later kunnen worden ingezet voor onder meer publieksdoeleinden. De boomkwekerswoning is recent volledig van binnen en buiten gerestaureerd en heringericht.

De museumtuin wordt in stand gehouden en een gedeelte kan (thematisch) tijdelijk worden ingezet voor het buitendeel van een tijdelijke tentoonstelling.

Tijdelijke tentoonstellingen

Jaarlijks worden tenminste drie tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd. Eén daarvan wordt georganiseerd door de Historische Vereniging Boskoop, waarmee het Boomkwekerijmuseum nauw samenwerkt en die ook in het museum is gevestigd. De door het museum georganiseerde tijdelijke tentoonstellingen dragen een groen, kunstzinnig of maatschappelijk karakter. De door de HVB georganiseerde tijdelijke tentoonstellingen dragen doorgaans een met de historie van Boskoop verbonden karakter. Over de continuïteit van de door de HVB georganiseerde tijdelijke tentoonstellingen vindt overleg plaats.

De onderwerpen van de tijdelijke tentoonstellingen variëren van actuele thema's als klimaatverandering tot historische gebeurtenissen of geschiedenissen zoals reizen naar het verre oosten en de herkomst van planten en bomen. Het inhaken op actuele maatschappelijke thema's zal in de planperiode worden verkend en uitgewerkt. Deze thematische aanpak spreekt nieuwe doelgroepen aan en kan daarmee de beoogde toename van bezoekersaantallen helpen realiseren. Ook kunnen tijdelijke tentoonstelling interessant en relevant zijn voor jongeren/scholieren en daarmee het bereik onder deze doelgroep vergroten.

Educatieve taken

Structureel worden scholen in de regio Boskoop uitgenodigd om het museum te bezoeken. Groepen scholieren krijgen bij bezoek een aan de groep aangepaste rondleiding met eventueel een speciaal thema. Incidenteel wordt er in het museum een lezing gegeven, over een speciaal onderwerp of naar aanleiding van een tijdelijke tentoonstelling. Onder de vrijwilligers van het museum zijn er vele die beschikken over kennis en vaardigheden die zich lenen voor educatie. Het voornemen is om de educatieve taak verder te ontwikkelen in het kader van het project Transformatie Reijerskoop. Het is de opzet dat hiervoor extra ruimte beschikbaar komt in de directe nabijheid van het museum. Deze educatieve taak zal zo mogelijk nader worden vormgegeven met de partners in het project Reijerskoop en de HVB.

Publicaties

Beoogd wordt om in de planperiode een aantal nieuwe publicaties het licht te doen zien. In een informatieboekje zal voor het brede publiek een beeld worden gegeven van het museum en daarmee verbonden activiteiten. Ook wordt voorzien in een algemeen promotiefilmpje over het museum. Ad hoc zullen publicaties worden gemaakt over thema's en tijdelijke tentoonstellingen. De tijdelijke tentoonstellingen zullen op video worden opgenomen om elders en later

te kunnen worden ingezet. In 2019 is de volledig vernieuwde website van het museum gelanceerd. In deze planperiode zal de functionaliteit van de nieuwe website periodiek worden geëvalueerd en zullen nieuwe opties worden toegevoegd (online reserveren, korte filmpjes e.d.). In het kader van hierboven omschreven educatieve taken wordt gezien of en welke onderwerpen zich lenen voor het uitbrengen van nieuwe publicaties.

Taken op het gebied van gastvrijheid

Het Boomkwekerijmuseum draait volledig op vrijwilligers. Zij zijn de motor én het visitekaartje van ons museum. Het inwerken en opleiden van (nieuwe) vrijwilligers is een doorlopende activiteit. Daarbij wordt specifiek ingespeeld op de taak van vrijwilligers, van rondleider tot baliemedewerker en van gastvrouw of -heer (catering) tot hulpverlener.

Het museum beschikt over een bezoekersprotocol (bezoekvoorwaarden). Dit protocol zal in de loop van deze planperiode worden geactualiseerd.

Om inspiratie en kennis op te doen wordt jaarlijks een bezoek voor de vrijwilligers georganiseerd aan een ander museum. Ook wordt het cursusaanbod geëvalueerd en waar nodig aangevuld of geactualiseerd.

Public relations

Het museum maakt onderscheid in doelgroepen naar bezoekers, sponsors en vrienden. Ieder van deze drie doelgroepen krijgt een eigen benadering en behandeling. De doelgroepen sponsors en vrienden dragen substantieel bij aan de inkomsten van het museum. Eén van de vrijwilligers fungeert als relatiebeheerder voor deze twee doelgroepen. Deze houdt contact met sponsors en vrienden en zorgt voor nieuwe aanwas. Speciaal voor deze twee doelgroepen organiseert het museum jaarlijks een bijeenkomst in het museum. Ook de burens/omwonenden van het museum worden jaarlijks uitgenodigd voor een bezoek aan het museum. Dit om draagvlak in de omgeving voor het museum te houden en te versterken. Voor alle vrijwilligers en alle relaties van het museum wordt twee keer per jaar een nieuwsbrief uitgegeven. Door vrijwilligers van het museum wordt jaarlijks deelgenomen aan de Bus-idee dag (voor touringcarbedrijven e.d.), de Boskoopse Braderie (voor de inwoners van regio Boskoop) en de Plantendag en kunstmarkt.

Incidenteel wordt een opname voor TV verzorgd waarin een aan het museum of de historie van de boomkwekerij gerelateerd onderwerp wordt belicht.

Via contacten met lokale en regionale media wordt frequent de aandacht op het museum gevestigd. Hierbij speelt nieuwswaardigheid van het onderwerp een belangrijke rol. Het organiseren van bijzondere, thematische tentoonstellingen is doorgaans een goede aanleiding voor publiciteit. Ook biedt het museum zich, met regelmatig succes, aan als locatie voor het opnemen van aan de historie van de boomkwekerij gerelateerde onderwerpen.

Het Boomkwekerij museum beschikt (nog) niet over een compleet en samenhangend PR beleidsplan. Het streven is om hierin in de loop van deze planperiode te voorzien. Daarbij zal specifiek de rol van nieuwe media worden

meegenomen. Dit met het oog op de gewenste toename van het aantal tevreden bezoekers, het behoud en versterken van draagvlak voor het museum en om de organisatie van het museum een handvat voor PR te bieden. Bij het opstellen van zo'n plan zal gebruik worden gemaakt van onder meer de kennis en ervaring van de Museumvereniging, het Erfgoedhuis Zuid-Holland en andere verwante musea. Om de museumorganisatie in staat te stellen sturing te geven aan een grotere bezoekerstevredenheid zal in de loop van deze planperiode op gestructureerde wijze de bezoekerstevredenheid worden gemeten. Tot nu toe blijft dit beperkt tot een gastenboek, waarin bezoekers hun ervaring kunnen optekenen.

Overige publieksactiviteiten

In deze planperiode wordt het project Transformatie Reijerskoop verder ontwikkeld en gerealiseerd. Dit gebeurt in samenwerking met tal van andere partijen onder de vlag van *Tuinen van Boskoop*. Voornemen is dat, naast de eigen activiteiten, er gezamenlijke (publieks)activiteiten worden georganiseerd. Plannen zijn er voor educatieve elementen, waaronder de waterhuishouding in het gebied; versterking van de natuurbeleving, waaronder het inrichten van een bijentuin en een imkers opleidingscentrum; realisatie van een sortimentstuin, samengesteld met assortiment van het in Boskoop gekweekte en verhandelde product; het tonen en via workshops doorgeven van traditionele boomkwekersvaardigheden als enten en stekken; versterking van de horecafaciliteiten; ontsluiting van het gebied rond het museum, zowel naar *Tuinen van Boskoop* als via fiets/wandelpaden naar de wijdere omgeving.

Bedrijfsvoering

Huisvesting en veiligheid

Het Boomkwekerijmuseum is gehuisvest in twee voormalige woonpanden aan het Reijerskoop, met elkaar verbonden door een glazen ontvangstruimte. Eén van de panden is eigendom van het museum, het andere is in eigendom van de gemeente Alphen aan den Rijn. Deze gemeente is ook eigenaar van de naastgelegen historische boomkwekerswoning en het achterliggende terrein met de historische tuin, loods en schuur.

De boomkwekerswoning is recent volledig gerenoveerd. De overige bezittingen en panden worden conform het onderhoudsplan bijgehouden en verkeren in goede staat.

Eerder in dit beleidsplan is vermeld dat de situatie rond het in depot houden van de niet-tentoongestelde objecten te wensen overlaat. Dit punt wordt meegenomen in de realisatie van het project Transformatie Reijerskoop.

Naast voldoende en kwalitatief geschikte depotruimte is er behoefte aan meer ruimte voor het (kunnen) tentoonstellen van delen van de collectie die zich in het depot bevinden én voor het organiseren van workshops en cursussen voor publiek. Met het realiseren van het project Transformatie Reijerskoop wordt voorzien in deze extra ruimtebehoefte voor zowel depot als educatieve doeleinden.

Voor veiligheid kent het museum een specifiek veiligheidsplan. Dit plan is recent geactualiseerd. Er zijn geen veiligheidsaspecten die niet (kunnen) worden opgelost en meegenomen in de uitvoering van dit veiligheidsplan.

Personeel en organisatie

Het museum draait volledig op vrijwilligers. Op dit moment zijn er voldoende vrijwilligers om de taken en activiteiten naar behoren uit te voeren. Het verloop onder de vrijwilligers is zeer gering. De relatieve hoge gemiddelde leeftijd maakt dat waakzaamheid op voldoende instroom van nieuwe vrijwilligers geboden is. De ervaring leert dat nieuwe vrijwilligers vrijwel altijd binnenkomen via het bestaande bestand. De sfeer en onderlinge band tussen vrijwilligers zijn dan ook heel belangrijk voor een toekomstbestendige groep van vrijwilligers. Door middel van een taakgerichte indeling van vrijwilligers, het organiseren van cursussen en groepsbijeenkomsten worden de kennis en vaardigheden aangesproken, gedeeld en verrijkt. Ook worden individuele gesprekken met alle vrijwilligers gevoerd over de (gewenste) taken, inzet en ontwikkeling. Voor de meeste functies/taken lukt het om te voldoen aan eisen van capaciteit en kwaliteit. Voor enkele, meest leidinggevende (bestuurs)taken, is het moeizaam om vacatures te vervullen. Dit vergt de komende planperiode bijzondere aandacht.

Voor het functioneren van een museum is digitalisering en ICT van toenemend belang. Daarom is het zaak dat het Boomkwekerijmuseum deze kennis in huis heeft of haalt. Dit punt zal met de huidige vrijwilligers worden besproken op basis waarvan nadere stappen gezet zullen worden. Een van de voornemens in dit meerjarenbeleidsplan is het opstellen van een specifiek beleidsplan voor

Informatisering en ICT, toegesneden op de behoefte en ontwikkeling van het museum.

De huidige organisatiestructuur, bestaande uit een (dagelijks en algemeen) uitvoerend bestuur, taakgerichte teams en daaronder werkgroepen, voldoet. Er zijn dan ook geen voornemens om (grote) structuurwijzigingen door te voeren.

Automatisering

Het Boomkwekerijmuseum beschikt over kantoorautomatisering voor de meest gangbare taken, zoals boekhouding, administratie en collectiebeheer. Daarnaast lopen activiteiten op het gebied van digitalisering, onder andere voor het bibliotheekbestand en fotoarchief. Het (doen) opstellen van een integraal beleidsplan voor automatisering, informatisering en ICT is een van de doelstellingen in dit meerjarenbeleidsplan. Daaruit moet blijken welke (aanvullende) activiteiten en investeringen nodig of gewenst zijn.

Verzekeringen

Het Boomkwekerijmuseum kent verzekeringen op het gebied van brand/inboedel, bestuursaansprakelijkheid. De risico's op het gebied van inzet van vrijwilligers zijn gedekt via een daarvoor geldende risicoafdekking door de gemeente.

In deze planperiode wordt niet voorzien in een andere of aanvullende risicoafdekking door middel van verzekeringen.

Financiën en begroting

Het Boomkwekerijmuseum werkt met een jaarbegroting die is gebaseerd op deelbegrotingen per team, jaarrekening en tussentijdse rapportages. Voor groot onderhoud en majeure toekomstige investeringen worden doelreserveringen gedaan.

Het museum heeft in de loop der jaren een goede basis gelegd voor de toekomst. Er is voldoende financiële ruimte om een tegenslag op te vangen, zoals in 2020 door de coronapandemie. De algemene (continuïteits)reserve is zodanig dat een eventuele en onverhoopte periode van tegenslag door het museum kan worden overbrugd.

De uitkomsten voor 2020 werden uiteraard beïnvloed door de uitwerking van het coronavirus en -beleid op het aantal bezoekers. Deze invloed zal naar verwachting van tijdelijke aard zijn en in of na 2021 afnemen, respectievelijk wegvallen.

Samenvatting

- Vertrekpunt voor dit meerjarenbeleidsplan 2021-2025 van het Boomkwekerijmuseum is de evaluatie van het vigerende meerjarenplan. Deze evaluatie is als bijlage toegevoegd.
- In dit meerjarenbeleidsplan zijn vijf strategische doelen geformuleerd te weten:
 - o Verrijken en beheren van de Collectie en Collectiewaarde
 - o Het streven naar meer en vooral tevreden bezoekers
 - o Blijven (ver)binden en boeien van onze vrijwilligers
 - o Ontwikkeling en realisatie van het project Transformatie Reijerskoop, onder de noemer *Tuinen van Boskoop*
 - o Inbedding van ICT en digitalisering in de werkprocessen en museale activiteiten door middel van een Informatiebeleidsplan
- De vijf strategische doelen zijn uitgewerkt in concrete doelstellingen en beoogde resultaten (zie tabel in dit meerjarenplan)
- In deze planperiode zijn nieuwe deelplannen voorzien voor onder meer:
 - o Informatiebeleid (digitalisering en ICT ten behoeve van de museumfunctie)
 - o Public Relations
 - o Toegankelijkheid
- In deze planperiode worden bestaande deelplannen aangepast aan verander(en)de omstandigheden en eisen:
 - o Collectie en beheer
 - o Vrijwilligers
 - o Bezoekers
 - o Onderhoud gebouwen en systemen
 - o Risico/veiligheid
 - o Werving en tegenprestatie vrienden en sponsoren

Bijlage

Evaluatie Beleidsplan 2016-2020

In onderstaand overzicht worden de speerpunten, wensen en verbeterpunten weergegeven alsmede de resultaten uit het Beleidsplan 2016-2020.

Speerpunten/verbeterpunten/wensen	Resultaten
Het uiterlijk in 2016 verkrijgen van (extra) depotruimte voor de collectie	Gerealiseerd. Toelichting: Vanaf 1 januari 2016 depot op Reijerskoop 243 en voor grotere objecten (tijdelijk) gebruik van opslagloods
Het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere musea en vergelijkbare instellingen, in het bijzonder het voor 2017 komen tot het uitlenen van (delen van) wisseltentoonstellingen.	Gedeeltelijk gerealiseerd. Toelichting: Wel bij tijdelijke exposities samenwerking met Hortus Leiden en andere botanische tuinen en wel (delen van) tijdelijke exposities verkocht
Het werven van een nieuwe lichte vrijwilligers (60+) voor continuïteit van activiteiten in huidige vorm.	Gerealiseerd Toelichting: In 2015 waren er 75 vrijwilligers plus een door de gemeente gefinancierde WSW detachingsplaats. Nu zijn er 89 vrijwilligers, geen detachingsplaats; kwetsbaarheid vooral bij catering in avonden en de breedte/inzetbaarheid sommige teams.
In combinatie met voorgaand punt het binnen twee jaren versterken van de teams met meerdere (elkaar waar nodig waarnemende) vrijwilligers tot zekerstelling van de lopende bedrijfsprocessen.	Beperkt gerealiseerd Toelichting: Bij Team PR verbreding en daardoor versterking
Het uiterlijk in november 2016 realiseren van een grondig vernieuwde en meer aansprekende presentatie van de permanente collectie; een en ander binnen vastgesteld budget.	Gerealiseerd Toelichting: In april 2017 geopend, binnen budget
Herhaling in 2017/18 van het met vrijwilligers bezoeken van andere musea (in 2015 zijn 5 excursies georganiseerd)	(Nog) Niet gerealiseerd Toelichting: Planning is museumbezoeken in 2020 te doen
Doelstelling: Het handhaven van een gezonde financiële positie, door een financieel verantwoord beleid te voeren en het niet nemen van risico's	Gerealiseerd Toelichting: <ul style="list-style-type: none"> - Continuïteitsreserve - Bestemmingsreserve - Sluitende jaarbegroting van baten en lasten - Entregelden, Vrienden, Sponsors

Het verder doorvoeren en optimaliseren van de automatisering en digitalisering (van de bedrijfsvoering).	Gedeeltelijk gerealiseerd Toelichting: <ul style="list-style-type: none"> - WhatsApp-groep voor 'Storingen Museum' - Digitale ontsluiting collectie bibliotheek (intern) - Digitalisering fotobestand in voorbereiding - Verdere digitalisering boekhouding/financiële adm. doorgevoerd
Het op peil houden van het beheer en de uitvoering van veiligheidsbeleid	Gerealiseerd Toelichting: <ul style="list-style-type: none"> - In 2020 update Ontruimingsplan-Calamiteitenwijzer - Houden van ontruimingsoefeningen
Het optimaliseren en verbeteren van de klimaatbeheersing in diverse ruimten	Gerealiseerd Toelichting: Vernieuwde klimaatbeheersing boomkwekerswoning en bibliotheek
Het op basis van een Onderhoudsplan uitvoeren van onderhoud aan gebouwen en installaties	Grotendeels gerealiseerd Toelichting: Onderhoud is, jaarlijks, stelselmatig gedaan, een (formeel) Meerjaren Onderhoudsplan nog niet opgesteld
Renovatie van de boomkwekerswoning	Gerealiseerd Toelichting: In 2019 volledige renovatie, gevolgd door een complete herinrichting. Heropening op 11 april 2019.
Het formuleren en hanteren van Bezoekvoorwaarden conform aanbeveling van het Museumregister	Gerealiseerd Toelichting: In 2016 vastgesteld <ul style="list-style-type: none"> - Openings-/sluitingstijden - Experimenteren met opening op zondag gedaan, niet doorgezet i.v.m. bemensing - Variatie rondleidingen: duur, onderwerp
Het op papier zetten van het vrijwilligersbeleid en het opstellen van een vrijwilligersovereenkomst	Gedeeltelijk gerealiseerd Toelichting: Nota vrijwilligersbeleid vastgesteld op 24 mei 2016 en gedistribueerd naar de vrijwilligers; vrijwilligersovereenkomst niet opgesteld <ul style="list-style-type: none"> - Toepassing Ethisch Code Museumregister

<p>Uitbreiding personele bezetting met 1 of 2 vrijwilligers en cursus Werkgroep Conserveren en Registreren</p>	<p>Gedeeltelijk gerealiseerd Toelichting: Werkgroep is uitgebreid, (formele) cursus niet georganiseerd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding - Cursus schoonmaken museumobjecten en museale ruimtes - Achterstand archiveren en registreren ongeordende documenten inlopen - Verfijning ordening en registratie globaal geordende documenten - Registratie textielcollectie (begrippenlijst) - Gedeeltelijke fotografie collectie - Voltooiing documentencollectie - Opstellen tijdspad voor registratie nog niet geïnventariseerd deelcollecties (glasnegatieven en foto's Vakblad Boomkwekerij en Rijks Middelbare Tuinbouwschool)
<p>Opdracht tot onderzoek naar de geschiedenis van de boomkwekerij in heel Nederland</p>	<p>Niet gerealiseerd Toelichting: Wel voor regio Boskoop, (nog) niet voor rest NL</p>
<p>Uitbreiding personele bezetting Werkgroep Permanente Expositie</p>	<p>Gerealiseerd Toelichting: Uitbreiding met technische deskundige en vertegenwoordiger van Team PR</p>
<p>Direct na opening tijdelijke tentoonstelling rondleiders en baliemedewerkers een toelichting geven</p>	<p>Gerealiseerd Toelichting: Standaard wordt na een opening een toelichting gegeven</p>
<p>Wisseltentoonstellingen opnemen in keuzemogelijkheden rondleidingen</p>	<p>Gerealiseerd Toelichting: Op verzoek wordt een wisseltentoonstelling opgenomen of op initiatief van een rondleider</p>
<p>Duidelijkheid van HVB inzake continuïteit wintertentoonstelling</p>	<p>Niet gerealiseerd Toelichting: Geen (formele) afspraak en daarnaast zorg over continuïteit</p>
<p>Reserve tentoonstelling die kan worden ingezet bij uitvallen geplande tijdelijke tentoonstelling</p>	<p>Gedeeltelijk gerealiseerd Toelichting: Geen reserve direct beschikbaar, maar wel alternatieven beschikbaar: voorbeeld is de Aanwinsttentoonstelling 2010-2020</p>
<p>Openstelling bibliotheek voor publiek (proef)</p>	<p>Niet gerealiseerd Toelichting: Fungeert als werkruimte en is minder makkelijk bereikbaarheid</p>

Aandachts-/verbeterpunten museumkwekerij	Gerealiseerd Toelichting: <ul style="list-style-type: none"> - Behoud stekbak - 'Naamhouten' beoordelen - Zoogenten invoeren - Zakdoekjesboom vitaliseren, verwijderen perenboom - Meer aandacht voor vruchtbomen; tussenteelt aardbeien op stro - Werken met schroten ter afdekking planten in de winter; vermijden hulpmiddelen die niet stammen uit periode rond 1910 - Plaatsen kweekkasje anno 1910 - Eventueel achterzijde kwekerij afschermen met haagbeuk
Doelgroepen bezoekers aanvullen/uitbreiden in PR beleid	Grotendeels gerealiseerd Toelichting: Breed scala PR-activiteiten ingevoerd om doelgroepen te bereiken
Aanstellen drie personen als Accountbewerker (werving bezoekers per account)	Niet gerealiseerd Toelichting: Geen Accountbewerker aangesteld, wel uitbreiding van het Team PR <ul style="list-style-type: none"> - Focus op Alphen aan den Rijn
PR inzetten bij toetsing pijlers/producten (onderdelen museum binnen/buiten)	Gerealiseerd Toelichting: PR is en wordt actief betrokken
PR betrekken bij ontwikkeling/uitvoering tijdelijke tentoonstellingen	Gerealiseerd Toelichting: Lid van het Team PR maakt deel uit van de Werkgroep Tijdelijke Exposities
Toepassing en up to date houden nieuwe belevings- en PR instrumenten (website, audiotour, app, YouTube, Facebook, introductiefilm e.d.)	Gerealiseerd Toelichting: Nieuwe website en stelselmatig posten op Facebook
Onderzoek (HBO student) naar de kennis van inwoners van de kernen van Alphen aan den Rijn over het Boomkwekerijmuseum	Niet gerealiseerd Toelichting: Wel contacten geweest, maar niet voortgezet
Periodieke enquête onder bezoekers naar herkomst, motivatie bezoek en waardering museum	Gedeeltelijk gerealiseerd Toelichting: Incidenteel vragen naar postcode, daarnaast gastenboek bij uitgang
Intensiever contact leggen en houden met scholen teneinde meer scholieren en schoolklassen te trekken	Gerealiseerd Toelichting: Na gemeentelijke fusie worden meer scholen bereikt <ul style="list-style-type: none"> - Scholen - Leerkrachten - Opname in erfgoedprogramma

Aanvulling werkgroep Educatie met vrijwilligers	Niet gerealiseerd Toelichting: Wel contacten gelegd met potentiële vrijwilligers
Jongeren meer belevingselementen bieden	Gedeeltelijk gerealiseerd Toelichting: Modernisering Permante Expositie en indien mogelijk onderdeel van Tijdelijke Expositie. - Tonen en uitproberen vermeerderingstechnieken (enkele keren per jaar) - Interactieve projecten/middelen
Aanstellen coördinator Rondleidingen	Gerealiseerd Toelichting: Er is sinds een aantal jaren een coördinator aangesteld
Uniformering en professionalisering rondleidingen	Grotendeels gerealiseerd Toelichting: Naast de bestaande uniformiteit is insteek een rondleiding zoveel mogelijk te richten op de betreffende groep; extra vrijwilliger beschikbaar voor geven van demonstratie enten - Protocol is beschikbaar - Diversificatie rondleidingen doorgevoerd - Trainingen rondleiders/baliemedewerkers in eigen beheer gedaan - Inspelen op herkomst bezoekers op maat - Periodieke bespreking ervaringen rondleiders vindt niet plaats - Voldoende rondleiders incl. specialismen (talen e.d.) beschikbaar
Opdracht aan foto/filmclub voor vervaardiging introductiefilm (zie eerder)	Gerealiseerd Toelichting: Toezegging is gedaan, uitvoering 2020
Versterking en professionalisering team Baliemedewerkers (incl. Catering)	Gerealiseerd Toelichting: Na vertrek vaste medewerker is de groep sterk uitgebreid en is het takenpakket per vrijwilliger verbreed - Aantal vergroot - Inwerken nieuwe vrijwilligers, eigen beheer - Invoering Bezoekvoorwaarden op schrift - Cursussen (BHV, catering, klantgerichtheid) gegeven en gevolgd